

เอกสารอ้างอิง

- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. 2542. สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย (ม.ค.-ก.ย.). ศูนย์สาร
สนเทศเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, กรุงเทพฯ. 120 หน้า.
- คำณูญ กาญจนภูมิ. 2542. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ. 162 หน้า.
- เชาว์ นันทดี. 2532. หลักและผลงานการปลูกยาสูบเวอร์จิเนียในประเทศไทย. สถานีทดลอง
ยาสูบแม่โจ้. โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง, เชียงใหม่. 265 หน้า.
- ธรรมบุญ อุทธิมณี. 2526. ยาสูบ. กรุงเทพมหานครพิมพ์, กรุงเทพฯ. 202 หน้า.
- ประศาสตร์ เกื้อมณี. 2536. เทคนิคการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช. โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ. 105
หน้า.
- ประสาทร สมิตะมาน. 2541. โปรโตพลาสต์เทคโนโลยี. นพบุรีการพิมพ์, เชียงใหม่. 196
หน้า.
- ประสาทร สมิตะมาน. 2534. โรคพืชวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 3. ภาควิชาโรคพืช คณะ
เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. 338 หน้า.
- พรทิพย์ ธนุทอง. 2528. วิธีการเพาะเลี้ยงเซลล์และเนื้อเยื่อพืช. ภาควิชากีฏวิทยาและโรคพืช
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น. 114 หน้า.
- พิรุณ วังสวัสดิ์. 2540. การเพาะเลี้ยงละอองเรณู. เอกสารประกอบการบรรยายการเสนอผล
งานวิจัยในโครงการ JICA-CMUPB. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. 8 หน้า.
- รังสฤษดิ์ กาวีดี. 2541. การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช : หลักการและเทคนิค. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. 219 หน้า.
- โรงงานยาสูบ. 2541. รายงานประจำปี 2540. กระทรวงการคลัง, กรุงเทพฯ. 72 หน้า.
- โรงงานยาสูบ. 2543. รายงานประจำปี 2542. กระทรวงการคลัง, กรุงเทพฯ. 80 หน้า.
- ลาวัลย์ รักศักดิ์. 2539. ละอองเรณู. โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ. 145 หน้า.
- มานพ แก้วกำเนิด และอินทร์ทอง เมฆขมาย. 2525. โรคยาสูบเมืองไทย. แก้ไขเพิ่มเติม โดย
กาหรัย พลัง ณรงค์ นันทพันธ์ และภิญโญ จักรอิสราพงศ์. เอกสารวิชาการฉบับที่ 3
กองโรควิทยา สถานีทดลองยาสูบแม่โจ้, เชียงใหม่. 61 หน้า.
- สมปอง เตชะโต. 2530. การพัฒนาของโซมาติกเอ็มบริโอในแคลล์สจากโปรโตพลาสต์ของใบ
ถั่วฝักยาวพันธุ์ มก. 7. ว. สงขลานครินทร์ 9 : 153-158.

- Akehurst, B.C. 1981. Tobacco. 2nd ed. Longman Inc., New York. 764 p.
- Bajaj, Y.P.S. 1977. Protoplast isolation, culture and somatic hybridization. In : Plant Cell Tissue and Organ Culture edited by Reinert, J. and Bajaj, Y.P.S. Springer-Verlag Berlin Heidelberg. pp. 467-496.
- Bajaj, Y.P.S. 1990. *In vitro* production of haploids and their use in cell genetics and plant breeding. In : Biotechnology in Agriculture and Forestry 12 : 3-44.
- Bates, G.W. 1989. Electrofusion: the technique and its application to somatic hybridization. In : Biotechnology in Agriculture and Forestry edited by Bajaj, Y.P.S. 8 : 241-256.
- Bhojavani, S.S. and M.K. Razdan. 1983. Haploid production. In : Developments in Crop Science Plant Tissue Culture : Theory and Practice 5 : 113-141.
- Bhojavani, S.S. and M.K. Razdan. 1983. Somatic hybridization. In : Developments in Crop Science. Plant Tissue Culture : Theory and Practice 5 : 261-286.
- Blackhall, N.W., M.R. Davey and J.B. Power. 1994. Isolation, culture and regeneration of protoplasts. In : Plant Cell Culture: A Practical Approach edited by Dixon, R.A. and Gonzales, R.A. 2nd ed. Oxford University Press. pp. 27-39.
- Blackhall, N.W., M.R. Davey and J.B. Power. 1994. Applications of protoplast technology. In : Plant Cell Culture : A Practical Approach edited by Dixon, R.A. and Gonzales, R.A. 2nd ed. Oxford University Press. pp. 41-48.
- Bridgen, B.P. and R.E. Veilleux. 1988. Comparison of *in vitro* flowers to *in vivo* flowers of haploid and diploid *Nicotiana tabacum* L. Plant Cell, Tissue and Organ Culture 13 : 3-13.
- Caboche, M. 1987. Nitrogen, carbohydrate and zinc requirements for the efficient induction of shoot morphogenesis from protoplast-derived colonies of *Nicotiana plumbaginifolia*. Plant Cell, Tissue and Organ Culture 8 : 197-206.
- Cambecedes, J., M.T. de Boucaud, J.M. Gaultier and A. Lutz. 1988. Nuclear behaviour of colonies and regenerated buds from protoplasts of *Nicotiana plumbaginifolia* Viviani haploids. Plant Cell, Tissue and Organ Culture 13 : 27-37.
- Carlson, P.S., H.H. Smith and R.D. Dearing. 1972. Parasexual interspecific plant hybridization. Proc. Nat. Acad. Sci. 69 : 2292-2294.

- Compton, M.E., D.J. Gray and G.W. Elmstrom. 1996. Identification of tetraploid regenerants from cotyledons of diploid watermelon cultured *in vitro*. *Euphytica* 87 : 165-172.
- Croughan, T.P. 1995. Anther culture for doubled haploid production. In : *Plant Cell, Tissue and Organ Culture Fundamental Methods* edited by Gamborg, O.L. and Phillips, G.C. Springer-Verlag Berlin Heidelberg. pp. 142-154.
- Dixon, R.A. 1985. *Plant Cell Culture : A Practical Approach*. IRL Press Limited, Oxford. 235 p.
- Dunwell, J.M. 1979. Anther culture in *Nicotiana tabacum* : the role of the culture vessel atmosphere in pollen embryo induction and growth. *J. Exp. Bot.* 30 : 419-428.
- Dunwell, J.M. 1985. Haploid cell cultures. In : *Plant Cell Culture : A Practical Approach* edited by Dixon, R.A. IRL Press Limited, Oxford. pp. 21-36.
- Evans, D.A. and J.E. Bravo. 1983. Protoplast isolation and culture. In : *Handbook of Plant Cell Culture Technique for Propagation and Breeding* edited by Evans, D.A., W.R. Sharp, P.V. Ammirato and Y. Yamada. 1 : 124-176.
- Evans, D.A. 1989. Techniques in plant cell and tissue culture. In : *Plant Biotechnology* edited by Kung, S.D. and Arntzen, C. Butterworth Publishers Inc., pp. 53-76.
- Ferrie, A.M.R., C.E. Palmer and W.A. Keller. 1995. Haploid embryogenesis. In : *In Vitro Embryogenesis in Plant* edited by Thorpe, T.E. Kluwer Academic Publishers, Dordrecht. pp. 309-331.
- Flick, C.E. and D.A. Evans. 1984. Tobacco. In : *Handbook of Plant Cell Culture* edited by Sharp, W.R., Evans, D.A., Ammirato, P.V. and Yamada, Y. 2 : 606-630.
- Flowers, R.A., G.W. Stokes and J.H. Smiley. 1967. Identification of tobacco haploids by stomatal size. *Tob. Sci.* 11 : 72-74.
- Fukui, K. 1996. Plant chromosomes at mitosis. In : *Plant Chromosomes : Laboratory Methods* edited by Fukui, K. and Nakayama, S. CRC Press, Inc. pp. 1-17.
- Gleba, Y.Y. and K.M. Sytnik. 1984. Techniques of parasexual hybridization. In : *Protoplast Fusion : Genetic Engineering in Higher Plants* edited by Shoeman, R. Springer-Verlag Berlin Heidelberg. pp. 5-35.

- Gleba, Y.Y., I.F. Kanevsky and N.N. Cherep. 1985. Transmission genetics of *Nicotiana* hybrids produced by protoplast fusion. *Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 4 : 19-27.
- Gleddie, S., W.A. Keller, G. Setterfield and L.R. Wetter. 1983. Somatic hybridization between *Nicotiana rustica* and *N. sylvestris*. *Plant Cell, Tissue and Organ Culture* 2 : 269-283.
- Goodman, R.N. and A.J. Novacky. 1994. *The Hypersensitive Reaction in Plants to Pathogens*. The American Phytopathological Society, St. Paul Minnesota. pp. 75-116.
- Goodspeed, T.H. 1954. *The Genus Nicotiana*. The Chronica Botanica Co., Waltham, Mass. 536 p.
- Kao, K.N. and M.R. Michayluk. 1989. Fusion of plant protoplasts-techniques. In : *Biotechnology in Agriculture and Forestry* edited by Bajaj, Y.P.S 8 : 277-288.
- Kasperbauer, M.J. and G.B. Collins. 1972. Reconstitution of diploids from leaf tissue of anther-derived haploids in tobacco. *Crop Sci.* 12 : 98-101.
- Kasperbauer, M.J. and G.B. Collins. 1974. Anther-derived haploids in tobacco : evaluation of procedures. *Crop Sci.* 14 : 305-307.
- Kasperbauer, M.J., P.D. Legg and T.G. Sutton. 1983. Growth, development, and alkaloid content of of doubled haploids vs. inbreds of burley tobacco. *Crop Sci.* 23 : 965-969.
- Kirichenko, I.V. and Y.Y. Gleba. 1991. Microdroplet cultivation of individual preselected plant protoplasts and fusion products. *Biopolim. Kletka* 7 : 6-20.
- Kyo, M. 1996. *The Early Period of Pollen Embryogenesis in Tobacco*. Special lecture JICA Short-term Expert for CMUPB, Chiang Mai. 4 p.
- Kyo, M. and H. Harada. 1985. Studies on conditions for cell division and embryogenesis in isolated pollen culture of *Nicotiana rustica*. *Plant Physiol.* 79 : 90-94.
- Kyo, M. and H. Harada. 1986. Control of the developmental pathway of tobacco pollen *in vitro*. *Planta* 168 : 427-432.
- Kyo, M. and H. Harada. 1990. Specific phosphoproteins in the initial period of tobacco pollen embryogenesis. *Planta* 182 : 58-63.

- Lucas, G.B. 1975. Diseases of Tobacco. 3rd ed. Harold E. Parker and Sons Printers. Faquay-Varina, N.C. 621 p.
- Matibiri, E.A. and S.H. Mantell. 1995. Comparative effects of fusion facilitators on electrofusion attributes of *N. tabacum* mesophyll protoplast. *Plant Cell, Tissue Organ Culture* 40 : 125-131.
- Murashige, T. and F. Skoog. 1962. A revised medium for rapid growth and bio-assays with tobacco tissue cultures. *HortScience* 25 : 800-802.
- Nagata, T. and I. Takabe. 1971. Plating of isolated tobacco mesophyll protoplasts on agar medium. *Planta* 99 : 12-20.
- Negrutiu, I. 1992. Tobacco protoplast isolation, culture and regeneration. *Plant Tissue Culture Manual A* 11 : 1-11.
- Nitsch, J.P. and C. Nitsch. 1969. Haploid plants from pollen grains. *Science* 163 : 85-87.
- Padgett, H.S. and R.N. Beachy. 1993. Analysis of a tobacco mosaic virus strain capable of overcoming *N* gene-mediated resistance. *The Plant Cell* 5 : 577-586.
- Phansiri, S., H. Miyake, E. Maeda and T. Taniguchi. 1994. Effects of electro- and chemical fusion treatment on cell wall formation and cell division of plant protoplasts. *Jpn. J. Crop Sci* 63 : 706-713.
- Power, J.B., E.M. Freason, D. George, P.K. Evans, S. Berry, C. Hayward and E.C. Cooking. 1976. The isolation, culture and regeneration of leaf protoplasts in genus *Petunia*. *Plant Science Letters* 7 : 51-56.
- Power, J.B. and J.V. Chapman. 1985. Isolation, Culture and Genetic Manipulation of Plant Protoplasts. In : *Plant Cell Culture : A Practical Approach* edited by Dixon, R.A. IRL Press Limited, Oxford. pp. 37-65.
- Power, J.B. and M.R. Davey. 1990. Protoplasts of higher and lower plants : Isolation, Culture and Fusion. In : *Methods in Molecular Biology* edited by Pollard, J.W. and J.M. Walker. 6 : 237-259.
- Reed, S.M. 1993. Use of stomatal size to distinguish between haploid and dihaploid tobacco plants. *Tob. Sci.* 37 : 84-86.

- Reinert, J. and Y.P.S. Bajaj. 1977. Anther culture: haploid production and its significance. In : Plant Cell Tissue and Organ Culture edited by Bajaj, Y.P.S. Springer-Verlag Berlin Heidelberg. pp. 251-267.
- Saunders, J.A., L.A. Loskos, S. Mischke, M.A.M. Aly and L.D. Owens. 1986. Behavior and viability of tobacco protoplasts in response to electrofusion parameters. Plant Physiol. 80 : 117-121.
- Suh, J.W. and K.W. Lee. 1986. Electrofusion of tobacco and pea protoplasts. Korean Journal of Botany 29 : 1-10.
- Sunderland, N. 1984. Anther culture of *Nicotiana tabacum*. In : Cell Culture and Somatic Cell Genetics of Plants edited by Vasil, I.K. 1 : 283-292.
- Sunderland, N. and F.M. Wicks. 1969. Cultivation of haploid plants from tobacco pollen. Nature 224 : 1227-1229.
- Takebe, I and T. Nagata. 1984. Isolation and culture of protoplasts: tobacco. In : Cell Culture and Somatic Cell Genetics of Plants 1 : 329-339.
- Taniguchi, T., S. Phansiri and E. Maeda. 1994. Fluorescence microscope study of protoplasts fusion. In : Biotechnology in Agriculture and Forestry edited by Bajaj, Y.P.S. 27 : 33-43.
- Taniguchi, T. 1997. Morphological Studies on Plant Protoplasts and Their Fusion Products. The 3rd JICA-CMUPB Annual Seminar on "Trends of Biotechnology for the Agricultural Improvement III" Chiang Mai University, Chiang Mai. 52 p.
- Todd, F.A. 1981. Flue-Cured Tobacco: Producing a Healthy Crop. Parker Graphics. Fuquay-Varina, North Carolina. 352 p.
- Tomes, D.T. 1982. Application of Plant Cell and Tissue Culture to Agriculture & Industry. The University of Guelph, Ontario. 229 p.
- Wernsman, E.A. 1994. Source of Resistance to Virus Diseases. North Carolina State University, Raleigh, NC. 8 p.
- Zimmermann, U. 1981. High frequency fusion of plant protoplasts by electric fields. Planta 151 : 26-32.